

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΕΛΕΓΧΟΥ (SCREENING) ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ
ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ**

**ΣΕ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ
153(Ι)/2003 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ**

**Επίστρωση του οδοστρώματος του δρόμου «Μυλικούρι – Διπλοπόταμα»
συνολικού μήκους 2,5 km, Δασικής περιφέρειας Πάφου**

**ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000 και ΕΙΔΙΚΗ ΖΩΝΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ
«ΔΑΣΟΣ ΠΑΦΟΥ» CY2000016 και ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ «ΔΑΣΟΣ
ΠΑΦΟΥ» CY2000006**

Αρ. Φακ. 02.10.011.008.005.001, 02.15.004.007.001, 02.15.004.067.001

1. Χαρακτηριστικά του έργου και χωροθέτηση

Το Προτεινόμενο Έργο (ΠΕ) αφορά βελτίωση τμήματος υφιστάμενου δρόμου μήκους περίπου 2750 m, (σημείο έναρξης 34°56'59.0"N 32°45'35.9"E, σημείο λήξης 34°55'52.92"N 32°46'2.90"E), με εναπόθεση διαβασικού υλικού, ο οποίος εμπίπτει εντός των περιοχών του Δικτύου Natura 2000, Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) «Δάσος Πάφου-CY2000016», και την Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «Δάσος Πάφου-CY2000006».

Ο εν λόγω δρόμος, αποτελεί δρόμο διακίνησης πυροσβεστικών οχημάτων του Τμήματος Δασών (αποτελεί στόχο του Διαχειριστικού Σχεδίου του Δάσους Πάφου για σκοπούς αντιπυρικής προστασίας -Κεφ. 8.2.9. Αντιπυρική προστασία, μέτρο 9, Βελτίωση και διάνοιξη δασικών χωματόδρομων) και χρησιμοποιείται και ως διέξοδος της κοινότητας Μυλικουρίου και των υπολοίπων κοινοτήτων της ευρύτερης περιοχής (Κάμπος, Τσακίστρα) προς το οδικό δίκτυο που οδηγεί στις πόλεις Λεμεσού και Πάφου.

Οι εργασίες αφορούν αποκλειστικά στη βελτίωση του οδοστρώματος του υφιστάμενου δρόμου, εντός του εύρους του, και όχι σε εκσκαφή ή στην διαπλάτυνσή του.

Συγκεκριμένα, θα πραγματοποιηθούν οι πιο κάτω εργασίες:

- μεταφορά, επίστρωση, ράντισμα (εάν χρειαστεί) και συμπίεση 4100 τόνων διαβασικού θραυστού διαβαθμισμένου μείγματος σκύρων και άμμου β' (crusher -run β') για βελτίωση υφιστάμενου οδοστρώματος
- μηχανικά μέσα (εξομαλυντήρας γαιών τύπου grader, ελαστικοφόρο εκσκαφέα/φορτωτήρα τύπου digger, φορητά οχήματα μεταφορά υλικού, βυτιοφόρο όχημα μεταφοράς νερού (αν χρειαστεί), μηχανοκίνητο δονούμενο οδοστρωτήρα)
- πιθανή διαβροχή του υλικού, όταν απαιτείται, κατά την τοποθέτηση για την αποφυγή δημιουργίας και διασποράς σκόνης

Οι εργασίες βελτίωσης του ΠΕ αφορούν τα ακόλουθα στάδια:

- 1) Μεταφορά του σκύρου υλικού επίστρωσης με μεγάλα φορητά οχήματα και εκφόρτωση του σε υφιστάμενη πλατεία, παρά τον ασφαλτοστρωμένο δρόμο κοντά στο Γεφύρι του Τζιελεφού και εκτός της περιοχής του έργου, για τη μεταφορά τους αργότερα με μικρότερα φορητά που κινούνται σε στενότερους δρόμους όπως αυτόν του έργου
- 2) Προεργασίες εξομάλυνσης με τη χρήση εκσκαφέα ή μικρής γκρέτας. Στο στάδιο αυτό, θα γίνει κλείσιμο των λακκουβών με τη χρήση υλικού που έχει συσσωρευτεί από γεωλισθησεις και διαβρώσεις των ανάντι πλαγιών. Καμία εκσκαφή δεν θα δημιουργηθεί για σκοπούς διαπλάτυνσης ή εξασφάλισης υλικού
- 3) Φόρτωση του υλικού επίστρωσης από την πλατεία συγκέντρωσης (σημείο 1), σε μικρά φορητά οχήματα και μεταφορά του και σταδιακή εκφόρτωση επί του δρόμου που πρόκειται να βελτιωθεί
- 4) Άπλωμα επί του υφιστάμενου δρόμου με τη χρήση εκσκαφέα ή γκρέτας. Σε περίπτωση που τα υλικά επίστρωσης είναι στεγνά αυτά θα ραντίζονται για την αποφυγή σκόνης
- 5) Χρήση δονούμενου οδοστρωτήρα για την καλύτερη σταθεροποίηση του υλικού του δρόμου

Κατά τη λειτουργία του ΠΕ, δεν προβλέπεται περιοδική συντήρηση του εν λόγω δρόμου από τον εργολάβο. Θα λαμβάνονται επιτόπου μικρά διορθωτικά μέτρα από το Τμήμα Δασών, που θα αφορούν την επιδιόρθωση ζημιών που δυνατό να προκαλούνται παροδικά από έντονα καιρικά φαινόμενα. Αυτό αφορά την απομάκρυνση χώματος, λίθων και βράχων που πέφτουν στο οδόστρωμα και το γέμισμα λακούβων και αυλακιών με τη χρήση σκύρου υλικού που θα μεταφέρεται με διπλοκάμπινα οχήματα και θα απλώνεται χειρωνακτικά, από το Τμήμα Δασών.

2. Χαρακτηριστικά των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000 και της περιοχής μελέτης

Περιοχή μελέτης

Από την επιτόπια επίσκεψη αλλά και από στοιχεία του Τμήματος Δασών ο υφιστάμενος δρόμος εντοπίζεται να περιβάλλεται από

- 9540 Δάση τραχείας πεύκης *Pinus brutia*
- 9390* θαμνώνες και δασικές συστάδες της *Quercus alnifolia*
- 92C0 Παρόχθια δάση ανατολικής πλατάνου *Platanion orientalis*
- 8140 Λιθώνες της Ανατολικής Μεσογείου

Στην περιοχή μελέτης δεν απαντούν είδη φυτών του Παραρτήματος II της Οδηγίας των Οικοτόπων αλλά ούτε εντοπίζονται οποιαδήποτε καταφύγια χειρότερων. Το τμήμα του δρόμου του ΠΕ, εμπίπτει σε επικράτεια του *Accipiter gentilis*.

Στα σημεία που εντοπίζεται το είδος *Arum italicum* θα σημειθούν κατάλληλα ώστε να μην επηρεαστούν από τις εργασίες.

ΕΖΔ Δάσος Πάφου CY2000016

Το «Δάσος Πάφου» περιλαμβάνει εκτεταμένους φυσικούς οικοτόπους που φιλοξενούν μεγάλο αριθμό ειδών χλωρίδας και πανίδας. Η ποιότητα του τοπίου, ως προς τη διατήρησή του, στη φυσικότητα και στη συνοχή του, είναι ένα σημαντικό στοιχείο της οικολογικής αξίας του φυσικού οικοσυστήματος του ορεινού όγκου του Τροόδου. Η οικολογική σημασία και ποιότητα της περιοχής έγκειται στις ακόλουθες φυσικές αξίες (τα στοιχεία προέρχονται από το Τυποποιημένο Δελτίο Καταγραφών – SDF, και το «Διαχειριστικό Σχέδιο Δάσους Πάφου»):

- Περιλαμβάνει το πιο εκτεταμένο συνεχές δασικό οικοσύστημα στην Κύπρο, με το μεγαλύτερο πευκοδάσος του νησιού (9540) και το μοναδικό ενδημικό δάσος κέδρου (9590*). Επίσης, περιλαμβάνει σημαντικούς τύπους οικοτόπου I του Παραρτήματος I της Οδηγίας των Οικοτόπων, εκ των οποίων τέσσερις είναι προτεραιότητας (5220*, 6220*, 9390*, 9590*).
- Παρέχει ενδιαίτημα σε 64 σημαντικά φυτικά είδη, 57 από τα οποία είναι ενδημικά. Μεταξύ αυτών, τρία αποτελούν νέες προσθήκες στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ: το *Ranunculus kykkoensis*, η *Phlomis cypria* και η *Arabis kennedyae* (είδος προτεραιότητας). Επίσης, στην περιοχή υπάρχουν 12 τοπικά ενδημικά φυτικά είδη και 42 φυτά τα οποία

προστατεύονται από διάφορες συνθήκες ή αναφέρονται στο «Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου».

- Η πανίδα της περιοχής περιλαμβάνει δέκα σημαντικά είδη θηλαστικών, συμπεριλαμβανομένου του ενδημικού αγρινού και έξι είδη χειροπτέρων που ανήκουν στο Παράρτημα II της Οδηγίας 9243/ΕΟΚ (συνολικά απαντούν 16 είδη χειροπτέρων). Επιπρόσθετα, 21 σημαντικά είδη αμφιβίων και ερπετών (συμπεριλαμβανομένου του ενδημικού φιδιού *Hierophis cypriensis*) παρατηρούνται στην περιοχή. Σημειώνεται ότι, η συγκεκριμένη περιοχή Natura 2000 υποστηρίζει το σύνολο σχεδόν του πληθυσμού του αγρινού και τον μεγαλύτερο πληθυσμό του ενδημικού φιδιού. Επίσης, στην περιοχή εντοπίστηκαν συνολικά 152 είδη ασπόνδυλων, συμπεριλαμβανομένων 79 ενδημικών εντόμων (τρία συμπεριλαμβάνονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) και ένας από τους λίγους πληθυσμούς του είδους προτεραιότητας του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ *Callimorpha quadripunctata* στην Κύπρο. Επιπρόσθετα, ο μεγαλύτερος πληθυσμός του είδους *Potamon potamon cyprius* ζει στα ποτάμια της περιοχής.

Το Δάσος Πάφου, έχει κηρυχθεί σε Κύριο Κρατικό Δάσος στις 30/12/1940, με ισχύ από την 1/1/1941 (ΚΔΠ 473/1940). Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Περί Δασών Νόμο του 1967 και του 2012, υπάρχουν δύο Φυσικά Αποθέματα στην περιοχή, που ονομάζονται Περιοχές Προστασίας της Χλωρίδας και Πανίδας και ορίζονται ως τμήματα του δάσους που προορίζονται για να παράσχουν τέλεια και μόνιμη προστασία στη χλωρίδα και πανίδα (Περιοχή Τριπύλου και Περιοχή Μαύροι Κρεμμοί). Το Φυσικό Απόθεμα «Περιοχή Τρίπυλος – Κουιάδα των Κέδρων» έχει έκταση 823 εκτάρια και κηρύχθηκε στις 15/6/1984 (ΚΔΠ 187/84). Το Φυσικό Απόθεμα «Περιοχή Μαύροι Κρεμμοί» έκτασης 2.578 εκταρίων κηρύχθηκε το 2000 (σύμφωνα με τον Κανονισμό 3 των περι Δασικών Κανονισμών του 1967) ως περιοχή Προστασίας Χλωρίδας και Πανίδας. Η περιοχή αποτελεί πολύ σημαντικό βιότοπο χλωρίδας με πολλά ενδημικά φυτά. Δυο από αυτά (*Origanum cordifolium* και *Ranunculus kykkoensis*) περιλαμβάνονται στον κατάλογο των αυστηρά προστατευόμενων φυτών της Σύμβασης της Βέρνης. Επίσης, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους βιότοπους του αγρινού και άλλων θηλαστικών, πουλιών, ερπετών, αμφιβίων και εντόμων. Με βάση το άρθρο 25(I) του Περί Δασών Νόμου του 2012, ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κήρυξε στις 12/06/2013, με διάταγμα το οποίο τέθηκε σε ισχύ στις 25/7/2013 (ΚΔΠ 268/2013), δύο Φυσικά Μικρο-Αποθέματα στην περιοχή Τριπύλου: α) του φυτού **Arabis kennedyae* και του οικοτόπου 9590* - Δάση *Cedrus brevifolia* και του οικοτόπου 9390* - Θαμνώνες και δασικές συστάδες της *Quercus alnifolia*. Τέλος, 31 αιωνόβια δένδρα που βρίσκονται εντός των ορίων της περιοχής έχουν χαρακτηριστεί ως Μνημεία Φύσης. Σύμφωνα με τη Δήλωση Πολιτικής για την Ύπαιθρο, η περιοχή του Δικτύου Natura 2000 «Δάσος Πάφου» στη μεγαλύτερη της έκταση (81% της ΖΕΠ) εμπίπτει σε Ζώνη Προστασίας (Ζ3, Ζ3-ΠΤ, Ζ3-ΠΦ, Δα1, ΠΤ, ΠΦ). Ποσοστό 8% εμπίπτει σε Γεωργική Ζώνη (Γ3).

ΖΕΠ Δάσος Πάφου CY2000006 - (60.226 ha)

Βρίσκεται στα βορειοδυτικά της οροσειράς του Τροόδους και διοικητικά υπάγεται στις Επαρχίες Πάφου (44%), Λευκωσίας (55%) και Λεμεσού (1%). Το μέγιστο υψόμετρο εμφανίζεται στην κορυφή Τρίπυλος (1.362 m), με περιορισμένες τις εκτάσεις άνω των 1.000 m (7,4%) ενώ το μέσο υψόμετρο διαμορφώνεται στα 626,7 m. Το ανάγλυφο της

συγκεκριμένης περιοχής είναι ιδιαίτερα έντονο και χαρακτηρίζεται ως τραχύ, με απότομες πλαγιές, στενές κοιλάδες και απόκρημνες βουνοκορφές και περιλαμβάνει πολυάριθμα ποτάμια και ρέματα. Είναι η πιο μεγάλη σε έκταση ΖΕΠ και, επίσης, η πιο μεγάλη δασική περιοχή στην Κύπρο (602 Km²) με χαρακτηριστική φυτοκοινωνία με κύρια στοιχεία τα δάση τραχείας πεύκης, τα αμιγή δάση του κυπριακού κέδρου και της ενδημικής λατζιάς.

Η πτηνοπανίδα της περιοχής περιλαμβάνει 141 είδη, εκ των οποίων 62 φωλιάζουν στη ΖΕΠ. Υποστηρίζει τον μεγαλύτερο αριθμό αναπαραγωγικών ζευγαριών *Aquila fasciata* και *Accipiter gentilis*, αλλά και σημαντικούς πληθυσμούς ενδημικών ειδών, όπως το είδος *Otus scops cyprius* τα είδη του Παραρτήματος I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ *Certhia brachydactyla dorotheae*, *Oenanthe cupriaca*, *Sylvia melanothorax*, *Parus ater cypriotes*. Υποστηρίζει επίσης πληθυσμούς άλλων 29 ειδών του Παραρτήματος I (συνολικά 39 είδη του Παραρτήματος I απαντούν στη ΖΕΠ), όπως το *Lanius nubicus* το οποίο εμφανίζεται σε μεγάλους αριθμούς.

3. Πιθανές επιπτώσεις και συσσωρευτικές επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 ή/και σε οικοτόπους και είδη των Οδηγιών της Φύσης

Οι φυσικοί οικοτόποι της περιοχής μελέτης που συναντώνται και περιβάλλουν τον υφιστάμενο χωματόδρομο (περιοχή μελέτης), δεν αναμένεται να επηρεαστούν αλλά ούτε και να υπάρξει οποιασδήποτε μορφής απώλεια έκτασης τους, εφόσον οι εργασίες αφορούν μόνο την εναπόθεση υλικού για την βελτίωση του οδοστρώματος (δηλαδή επίστρωση, ράντισμα και συμπίεση 4100 τόνων διαβαστικού θραυστού διαβαθμισμένου μείγματος σκύρων και άμμου β' (crusher-run β')), και όχι εργασίες διαπλάτυνσης, εκβάθυνσης ή διάνοιξης νέου δρόμου.

Δύναται κατά την κατασκευή να υπάρξουν προσωρινές επιπτώσεις, όπου λόγω του θορύβου δύναται να παρατηρηθεί προσωρινή απομάκρυνση ειδών κυρίως πτηνοπανίδας.

Δεν αναμένεται οποιαδήποτε επίπτωση από την αιωρούμενη ποσότητας σκόνης καθώς το υλικό που θα επιστρωθεί, θα διαβρέχεται εάν χρειάζεται.

Επίσης το υλικό θα επιστρωθεί στο υφιστάμενο οδόστρωμα και δεν θα υπάρξει επηρεασμός ή εναπόθεση υλικού στον παρακείμενο ποταμό.

Οι εργασίες θα εκτελεστούν εκτός της περιόδου αναπαραγωγής των πτηνών.

Δεν υπάρχει ανάγκη για κοπή δέντρων και σε περίπτωση που υπάρχει η ανάγκη για κλάδεμα κάποιου κλάδου που εμποδίζει τη διακίνηση των πυροσβεστικών οχημάτων, αυτό θα γίνει από το Τμήμα Δασών.

Δεν υπάρχει ανάγκη για αφαίρεση υφιστάμενης βλάστησης και η περιοχή εξάπλωσης του είδους *Arum italicum*, το οποίο περιλαμβάνεται στο «Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου» (“The Red Data Book of the Flora of Cyprus”) και χαρακτηρίζεται ως «Ευάλωτο» (“Vulnerable”), θα σημανθεί κατάλληλα ώστε να μην επηρεαστεί από τις εργασίες.

Η χρονική διάρκεια των εργασιών είναι μικρή με τις εργασίες επί του δρόμου να διαρκούν 10-15 μέρες.

Κατά τη φάση λειτουργίας του δρόμου δεν αναμένονται οποιεσδήποτε αρνητικές, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις, αφού ο δρόμος είναι υφιστάμενος και η χρήση του θα παραμείνει στα ίδια επίπεδα. Η βελτίωση του οδοστρώματος θα επιφέρει μείωση του θορύβου που προκαλούν τα οχήματα που περνούν από τον εν λόγω δρόμο, όταν αυτός είναι μη συντηρημένος.

Επίσης, η βελτίωση του οδοστρώματος θα επιτρέψει στην έγκαιρη αντιμετώπιση των πυρκαγιών, αφού η επίστρωση θα επιτρέπει την πιο ασφαλή και απρόσκοπτη διακίνηση των πυροσβεστικών οχημάτων.

4. Συμπεράσματα

Η Περιβαλλοντική Αρχή λαμβάνοντας υπόψη:

- το σχετικό Έντυπο πληροφοριών που υποβλήθηκε για το έργο και τα σχετικά διευκρινιστικά στοιχεία,
- τις απόψεις του Τμήματος Δασών ως αρμόδιο τμήμα για τη διαχείριση δασικών περιοχών,
- τις απόψεις της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας ως αρμόδια υπηρεσία για τη διαχείριση Ζωνών Ειδικής Προστασίας,
- τον επιτόπιο έλεγχο μεταξύ των προαναφερθέντων τμημάτων στην περιοχή μελέτης και των μελών της ad-hoc Επιτροπής,
- καθώς και την ανάγκη για βελτίωση της διακίνησης των πυροσβεστικών οχημάτων για προστασία των οικοτόπων και των ειδών του Δάσους Πάφου,

κατέληξε στην πιο πάνω αξιολόγηση σύμφωνα με την οποία το προτεινόμενο έργο **δεν** αναμένεται να επιφέρει σημαντικές, αρνητικές ή μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 ή/και σε σημαντικά είδη και οικοτόπους.

Το προτεινόμενο έργο με τον συγκεκριμένο σχεδιασμό και πλάνο υλοποίησης, μπορεί να προχωρήσει σε περαιτέρω αξιολόγηση σύμφωνα με τον Περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμο του 2018 [N.127(I)/2018] (Αιτιολογημένη Διαπίστωση), χωρίς να υποβληθεί στα επόμενα στάδια αξιολόγησης του άρθρου 6, παράγραφος 3 της Οδηγίας των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ.

Τμήμα Περιβάλλοντος

Δεκέμβριος 2024